

WORKSHOPS EN BEZOEK EXPERIMENTEN EnergiekEvent 2018

U kiest 2 van de onderstaande workshops en een reserve. Bij onvoldoende belangstelling kan het zijn dat een workshop wordt geannuleerd en u ingedeeld wordt bij uw reservekeuze.

1. Tomaat in de 2SaveEnergyKas - Een sterk gewas met minder gas
De 2SaveEnergyKas is met 3 schermen en een dubbel kasdek zwaar geïsoleerd. Dat stond al garant voor lage verbruiken maar de vraag was of dat niet met nog minder warmte af kon. Verdere isolatie heeft weinig nut. De winst moet komen van ander stookgedrag (minder warmte afluchten) en bij het ontvochtigen de latente warmte ook terugwinnen. Frank Kempkes (WUR Glastuinbouw) presenteert de resultaten uit de proef van 2017 met praktijkervaring van Jasper Oussoren (Oussoren Trostomaten).
2. Minder belichten phalaenopsis door rekening te houden met het plantritme
Phalaenopsis is een CAM-plant die licht en CO₂ op bepaalde momenten van de dag heel goed benut en op andere momenten veel minder. Door het plantritme te sturen en daar de belichting op af te stemmen, kan flink op elektra worden bespaard. Het daglicht kan zo maximaal worden benut en belichting hoeft alleen aan op de uren dat het echt nodig is. De praktische consequenties van het onderzoek worden toegevoegd door Sander Hogewoning (Plant Lighting) met ervaring van een teler.
3. Schermen in de groenteteelt: voorkomen van binnenrot en mycosphaella
Paprikateler Roel Klapwijk (Personal Vision en Quality Peppers) en biologische teler Verhage (Biopoint Noordhoek(onder voorbehoud)) vertellen over hun ervaringen met schermen tegen uitstraling om binnenrot en mycosphaella te voorkomen. Wordt het klimaat niet te warm en vochtig? Met welke van de twee schermen ga je als eerste kieren? Wat zijn de effecten op de uitstraling en de teelt? Wanneer kan het scherm dicht, wanneer moet het open? Peter Geelen (Plantmonitoring.NL) geeft de achtergronden erbij.
4. HNT Komkommer in de winterlichtkas
In de nieuw ontworpen Winterlichtkas met 10% meer licht zijn vorig jaar zeer hoge producties bij komkommer behaald. Dit met een forse energiebesparing. In deze workshop bespreekt Jan Janse (WUR Glastuinbouw) hoe dit vorig jaar is gerealiseerd en zal één van de begeleidende telers (Jan Reijm van Reijm en Zn) zijn ervaringen delen.
5. Sturen met lichtkleuren: toepassingen in de praktijk
Met de toepassing van LED licht wordt het mogelijk om ieder gewas een lichtrecept "op maat" te geven. Maar: hoe moet dat lichtrecept er dan uit zien? In deze workshop zet Anja Dieleman (WUR Glastuinbouw) de bestaande kennis op een rijtje en wordt het perspectief geschetst van een teeltrecept met het ideale lichtklimaat.
6. De toekomst van het kasdek
Het kasdek en het dekmateriaal zijn volop in ontwikkeling om het gewas de juiste hoeveelheid natuurlijk licht met de juiste verdeling te geven. Hoe ziet het ideale kasdek-materiaal voor een gewas eruit? Silke Hemming en Frank Kempkes (WUR Glastuinbouw) zetten bestaande kennis op een rij, wordt er ingegaan op hemisferische lichttransmissie en Hortiscatter, er worden handvatten voor de keuze voor telers gegeven en enkele voorbeelden van toekomstige ontwikkelingen geschetst.

7. CO2 van afvalbedrijven

Bij meer geothermie, restwarmte en energiebesparing komt er een tekort aan CO2 voor de glastuinbouw. Waar komt de CO2 dan vandaan? En wanneer komt dat beschikbaar en waar? Jacob Limbeek (OCAP) zal in gaan op de uitbreiding bij OCAP en ontwikkeling van kleine CO2 netwerken in glastuinbouwgebieden buiten het huidige OCAP-netwerk. Peter Simoes (Afval Energiebedrijf Amsterdam) legt de concrete plannen uit voor CO2 afvangst bij afvalbedrijven en in het bijzonder in Amsterdam.

8. Warmtenetwerken en de rol van warmtecoöperaties

Er wordt veel gesproken over warmte, warmtebronnen zoals geothermie biomassa, de warmterotonde en hergebruik warmte uit de industrie. Maar komt die warmterotonde er nu, wat speelt er waar en wat zijn de knelpunten? En wat is de rol van de warmtecoöperaties hierin? Hans van den Berg (LTO Glaskracht Nederland) licht dit samen met een teler toe en vertelt welke ontwikkelingen er zijn rond de coöperaties, wat je als teler(s) kunt doen en waar je aan moet denken bij het zoeken naar een collectieve warmte- en CO2-voorziening in een glastuinbouwgebied.

9. Eigenschappen schermen

Verschillende soorten schermen pakken verschillend uit voor de energiebesparing en de vochtbeheersing. Door laboratoriummetingen en metingen in de praktijk komen steeds meer betrouwbare cijfers beschikbaar waarop tuinders hun beslissingen voor een bepaald scherm kunnen baseren. Feije de Zwart (WUR Glastuinbouw) praat u bij.

10. 365 dagen schermen in de snijbloemen voor betere bloemkwaliteit

Teler Ton de Geus (Together2grow) en Peter Geelen (Plantmonitoring.NL) vertellen over het gebruik van energieschermen in de snijbloementeel met als voorbeeld alstroemeria. Wat zijn de gevolgen voor het gewas als je fanatiek schermt om uitstraling te voorkomen?

11. Pieken zonder pieken - Paprika in een hoog geïsoleerde kas

De 2SaveEnergyKas heeft een dubbeldek en schermen met totaal drie lagen. Na tomaten en komkommer in eerdere jaren worden er dit jaar paprika's geteeld in deze kas. De opdracht is om zonder pieken in het gasgebruik te telen. Arie de Gelder (WUR Glastuinbouw) neemt u mee hoe dit in de periode van planten- 27 december 2017- tot nu toe is gerealiseerd, met welk klimaat en hoe het gewas zich heeft ontwikkeld.

12. De Perfecte chrysanthe

Met het project De Perfecte Chrysanthe is aangetoond hoezeer het energiegebruik kan worden verlaagd door hybride belichting, een extra energiescherm en schermventilatoren. De reactiesnelheid is verbeterd en er is meer CO2 in de kas gehouden dankzij koelers boven het gewas. Opvallend is dat ondanks de hoge luchtvochtigheid een generatieve takopbouw is gerealiseerd. Met de geogste warmte uit de koelers kan de kas jaarrond van warmte worden voorzien. Marcel Raaphorst (WUR Glastuinbouw) en Paul de Veld (Delphy) praten u bij over dit onderzoek.

13. Hoe wordt de glastuinbouw fossielvrij?

Welke opties zijn er voor de verwarming van kassen zonder fossiele energie? Je hoort veel over geothermie, warmtenetwerken, warmtepompen en biobrandstof. Afhankelijk van teelt en lokale omstandigheden zal de ene optie aantrekkelijker zijn dan de andere. In deze workshop gaat Bram Vanthoor (WUR Glastuinbouw) in op de verschillende opties voor belichte en onbelichte tomaat, chrysanthe en alstroemeria en hoe deze uitpakken qua investeringen en variabele kosten.

14. Led als groeilicht; Wat weten we nu?

De toepassing van LED belichting in de glastuinbouw zet langzaam maar zeker door. Middels proeven en monitoring in de praktijk is er al behoorlijk wat kennis opgedaan over hoe gewassen presteren onder LED. Kees Weerheim (WUR Glastuinbouw) en Lianne Helmus-Schuddebeurs (Delphy) gaan in op de toepassing van LED belichting als groeilicht in diverse gewassen. Na het beantwoorden van de vraag: "wat weten we nu?" kan er worden gediscussieerd over de vraag: "wat weten we nog niet?"

15. Gelijkspanning; kans voor energiebesparing!?

Het DOE-DC project is een demonstratie project voor de toepassing van gelijkspanning (DC) voor onder meer SON-T belichting bij Vreken Bouvardia. Maar wat is DC precies? En wat kan je er mee? En is er al belichting te koop op gelijkspanning? Een voordeel van belichting op DC is dat de lampen ook gedimd kunnen worden. Maar wanneer dim je dan de lampen en welke voordelen worden daarmee gehaald voor energiebesparing en mogelijk productieverhoging? André Rotteveel (LTO Noord Projecten) en Sander Pot (Plant Dynamics) lichten de laatste stand van zaken toe.

16. Technieken voor ontvochtiging

Er komen steeds meer systemen beschikbaar voor de vochtbeheersing in kassen. Denk aan systemen die buitenlucht inblazen, systemen die lucht van boven het scherm de kas in blazen en systemen op basis van actieve ontvochtiging. In deze workshop gaat Feije de Zwart (WUR Glastuinbouw) in op de effecten van deze apparaten op energieverbruik en luchtvochtigheid. De informatie is gedeeltelijk gebaseerd op metingen in de praktijk en voor de nieuwe systemen nog voor een groot deel op theoretische berekeningen.

Rondleiding Delphy Improvement Centre

Bij Delphy Improvement Centre lopen momenteel meerdere kasproeven in het kader van Het Nieuwe Telen. Tijdens de rondleiding worden enkele proeven bezocht en toegelicht. Elementen die in deze proeven aanbod komen zijn onder andere led-belichting (hybride en full-LED), klimaat neutraal telen, toepassingen van schermen, etc. Het scala aan gewassen is hierin divers: tomaat, komkommer, roos, chrysant, aardbei en potplanten.

Rondleiding WUR Glastuinbouw

In meerdere groepen wordt een rondleiding gegeven o.a. de volgende onderzoeken:
Pieken zonder pieken (2SaveEnergyKas): In de sterk geïsoleerde 2SaveEnergyKas worden paprika's geteeld, waarbij de focus is om het piekverbruik van aardgas in de winter te verlagen.
Verrood stuurlicht in tomaat: In deze proef wordt het effect van verrood licht op de productie en kwaliteit van twee tomatenrassen onderzocht bij hetzelfde elektriciteitsverbruik.
Winterlichtkas: In de Winterlichtkas, die ontworpen is voor maximale lichttoetreding in de winter, worden komkommers geteeld middels Het Nieuwe Telen.
Smart materials in greenhouses: Poster presentatie over de verkenning naar nieuwe materialen voor toepassing in de glastuinbouw.

Kosten

Deelname € 25,- excl. BTW, bij directe betaling via iDEAL. Ontvangt u liever een factuur, dan zijn de kosten € 37,50 excl. BTW (dit kunt u op het aanmeldformulier aangeven).

Aanmelden

Meld u aan via het [aanmeldformulier](#). Aanmelden kan tot dinsdag 3 april 12.00 uur.

Meer Informatie

Neem voor meer informatie contact op met Dennis Medema, mobiel 06 422 530 55, e-mail dmedema@ltoglaskracht.nl